

פרשת "בלק"

"כִּי יִדְעָתִי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרַךְ מִבְּרַךְ וְאֲשֶׁר תֹּאֲרֶ" (כב ו)

יש להבין - שאל הצדיק רבי שמחה בונים מפשיסחא - הרי כל כוחו של בלעם היה אך ורק לקלל, כי ידע לכוון את הרגע שבו הקב"ה כועס (ברכות ז. וע"ז ד:) אולם מנין שאב הרשע הזה כח גם לברך?

העניין יתבאר על פי המשל הבא:

קבוצת אנשים יצאה פעם ליער עבות כדי לצוד חיות ובתוכם היה נוכל אחד רמאי ובעל גאווה. ראה הנוכל כי מרחוק עומד שועל ליד הנחל ושותה מים.

ניגש האיש אל חבריו ושאל: האם מאמינים אתם כי עם הקנה הזה אשר בידי יכול אני להרוג את השועל הזה? דבר כזה לא יתכן - צחקו האנשים - מי שמע על קנה סוף שיכול להרוג שועל? אין הדבר מתקבל על הדעת! אם תתנו לי מאה דינרי זהב - אמר הנוכל - אראה לכם כי אני מסוגל לדבר זה. הסכימו חבריו לתת לו מאה דינרים אם יצליח לצוד ולהרוג את השועל בקנה שבידו.

כיון הנוכל את קנה הסוף ועשה עצמו כמיכון אל המטרה וברגע הנכון השמיע קול הדומה ליריית רובה, פא! ובו ברגע נפל השועל שדוד ומת... חבריו שעמדו על ידו התפעלו מאוד ממעשה זה, והתחילו באמת ותמים להאמין בו שהוא בעל תכונות מיוחדות המסוגל עם קנה רצוץ להרוג שועל מרחוק.

אבל הם לא ראו כי מן הצד השני של היער עמדו ציידים אחרים ובידם רובים אמיתיים והם המה אשר כוונו וירו בשועל והמיתוהו... רק הנוכל הערום הזה שהיתה לו ראייה רחוקה מאוד, ראה אותם מתכוננים לצוד את השועל וכאשר ראה שהשועל נמצא כבר על הכוונת של הציידים נתן הוא את הצעקה פא! כאילו הוא יורה ברובה אמיתי.

כן הוא גם הנמשל - סיים הרב - בלעם הרשע היה אצטגנין גדול היודע מה יקרה עם איש פלוני אלמוני בעתיד, וכאשר היה רואה באצטגנינות שאיש זה או אחר שהמזל עומד להאיר לו, בא אליו ואמר לו: "אם ברצונך שאברך אותך שתהיה עשיר גדול - שקול לידי סכום כסף נכבד ותהיה בטוח שברכתי אליך תתקיים" וכאשר ראו הגויים ש"ברכתו" מתקיימת הוציא עליו שם "אשר תברך מבורך" אבל באמת ברכת בלעם היתה ריקה מכל תוכן ולא היה לו שום כח לברך מעצמו...